

KOBİ İşbirliği
ve Kümelenme
Projesi

KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi

SME Networking Project

(TR07R2.02-01)

Yönetici Özeti

Temmuz 2011

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından eş finansmanla yürütölmektedir.

KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi

Yönetici Özeti

1. Giriş:

Ekonomi Bakanlığı (EB)'nin faydalanıcı kuruluş olduğu AB ve TC fonları ile ortak finanse edilecek 5 Milyon Avro tutarında, “**KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi**”, uzun adı ile; “**Ađ Oluşturma ve Bölgearası İşbirliği için KOBİ'lerin Güçlendirilmesine yönelik Teknik Yardım**” Projesi 22 Şubat 2011 tarihinde başlamıştır. 30 ay sürecek projenin bitiş tarihi 2013 yılının Ağustos ayı olarak öngörülmektedir.

Türkiye, Dünyanın en büyük 17 ekonomisi arasında yer almakta, artan dış ticaret hacmi ve ekonomik performansı ile de her geçen gün öne çıkmaktadır. Türkiye'nin önümüzdeki yıllarda iddialı hedefleri vardır; Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlayacağımız 2023 senesinde ihracatımızın 500 milyar ABD doları olması ve dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasında yer almak gibi...

Bu hedefler iddialı olmakla birlikte ölkemizin hedeflediği rekabetçi ve ihracata dayalı büyüme stratejileri doğrultusunda sistemli çalışma, doğru stratejilerin tespit edilmesi, yaratıcı insan kaynağının geliştirilmesi ve yenilikçi ürün geliştirme-üretim-pazarlama yönetimiyle başarılabilecek bir hedeftir.

Ekonomi Bakanlığı; Türkiye'nin ihracatının hedeflenen seviyelere ulaşabilmesi, ihracatımızdaki katma değerli ürünlerin oranının artması, farklı coğrafyalarda yeni hedef pazarlarda büyüme sağlanabilmesi amacıyla küresel değer zincirleri içerisinde tüm ölkelerle hem işbirliği yapan hem de rekabet eden Türk firmalarının geliştirilmesine büyük önem vermektedir.

“KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi” nin de temelde Ekonomi Bakanlığı'nın ölkemiz için öngördüğu bu hedeflerine katkıda bulunması beklenmektedir.

Bu çerçevede; Proje faaliyetleri ile söz konusu illerde KOBİ'ler arası işbirliklerinin artırılması, yerel öncü kurumlar (İhracatçı Birlikleri, Sanayi ve Ticaret Odaları, Kalkınma Ajansları vb.) tarafından sunulan destek hizmetlerinin geliştirilmesi, teşvik edilen işbirlikleri ile firmaların verimlilik ve katma değer artışlarının sağlanması, Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı (BROP) bölgesindeki firmaların teknolojiye erişimlerinin kolaylaştırılması ve teknolojiye gelişmelerden haberdar edilmesi, üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi ile bu bölgedeki firmalarımızın uluslararası pazarlara giriş ve bu pazarlarda rekabet edebilirliklerinin artırılmasına yönelik kapasitelerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından eş finansmanla yürütölmektedir.

2. Arka Plan- İlgili Program ve Projeler:

Kümelenme alanında Türkiye’de daha önce Avrupa Birliği Fonu ile iki proje gerçekteşmiştir.

Bu projelerden ilki 2005-2006 yılları arasında gerçekteşen; İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İTKİB)’nin faydalanıcı kuruluş olduğu Türkiye’de “Moda ve Tekstil İş Kümesi” oluşturulması için teknik destek projesidir. Türkiye’de AB Fonu ile yapılan ilk proje olma özelliğinde olan bu proje kapsamında Türkiye çapında Tekstil ve Hazırgiyim İş Kümesi Haritası oluşturulmuştur.

Bu projelerden ikincisi ise yine TC.Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın (yeni yapısı itibariyle: Ekonomi Bakanlığı); faydalanıcı kuruluş olduğu 2007-2009 yılları arasında gerçekteşen “Türkiye’de Kümelenme Politikasının Oluşturulması” projesidir. Başarı ile yürütölmüş olan proje; Türkiye çapında kümelenme alanında farkındalık ve kapasite oluşmasını sağlamış ve alanda yapılacak yeni ve kapsamlı çalışmalara zemin hazırlamıştır. Proje kapsamında aşağıdaki 3 temel çıktı elde edilmiştir:

- 1- Ulusal Kümelenme Stratejisi’nin geliştirilmesi süreci için ana paydaşlarda kapasite oluşturulması
- 2- Ulusal Kümelenme Strateji Belgesi
- 3- Makro Küme Haritalama ve Stratejik Yol Haritaları

Projenin en önemli çıktılarından bir diğeri de; projeyi takiben, TC. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın Türkiye’deki “Kümelenme” olgusunun kuvvetlenmesi ve Kümelenme Çalışmaları’nın devamlılığının sağlanması amacı ile “KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi”nin hazırlanması ve uygulamaya hak kazanması olmuştur.

3. Proje Bilgileri

5 Pilot ildeki Yerel Proje Paydaşları;

- Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri- Gaziantep,
- Çorum Ticaret ve Sanayi Odası,
- Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası,
- Samsun Ticaret ve Sanayi Odası,
- Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası olup,

her biri kurumlarında ayıracağı bir ofis ve personel ile proje kapsamında kurulacak Kümelenme Bilgi Merkezleri’ne ev sahipliği yapacak, projenin yerel irtibat noktası vazifesini görecektir.

Proje kapsamında açılacak ofislerin sürdürülebilirliğini teminen proje dahilinde gerçekteştirilen Tedarik İhalesi ile bu Merkezlere ekipman, tefrişat ve araç yatırımı yapılmıştır. Bu 5 Yerel Kümelenme Bilgi Merkezi’nde kurumlardan atanacak en az 1 kişilik personel yanında proje kapsamında görevlendirilecek olan Bilgi Merkezi Koordinatörleri görev alacak ve proje boyunca ve sonrasında projenin yerel temsilciliği ve yerel aktivitelerin yürütölmeleri görevini üstleneceklerdir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından eş finansmanla yürütölmektedir.

4. Proje Faaliyetleri ve Hedefleri

Projenin en önemli faaliyetleri ve hedefleri aşağıdaki gibidir:

1. 5 pilot ilde, yerel şartları göz önüne alan, yerel paydaşlarla birlikte kapsamlı bir şekilde hazırlanan ve yerelde yapılmış olan mevcut çalışma ve araştırmalardan en iyi şekilde faydalanan ekonomik analiz ve sektörel incelemeler sonrasında her il için öne çıkan sektörler saptanacak ve bu sektörlerde pilot küme geliştirme çalışmaları yapılacaktır. Kümelenme çalışmalarını destekleyecek tedarik zinciri ve değer zinciri çalışmalarıyla da kümelerde yer alan firmaların ürün ve hizmetlerinde farklılık yaratabilmeleri, dikey ve yatay entegrasyonlarda bulunabilmeleri için de bilgileri ve deneyimleri geliştirilecektir.

2. Bölge içi ve bölgeler-arası işbirliği ve bilgi ağlarını geliştirmek üzere sektörel bazlı pilot çalışmalar yapılacaktır, bu çalışmalar firmaların ve bölgelerin hedef uluslararası pazarlardaki işbirliklerini de arttırmaya yönelik olarak pazar odaklı olarak tasarlanacak ve hedef ölkelerin sektör uzmanlarıyla ve yurtdışında yer alan Ticaret Müşavirlikleri'mizce de desteklenecektir.

3. Tüm illerde ve daha geniş kapsamlı olarak bölgede ve Türkiye'nin diğer illerinde yapılacak Kümelenme çalışmalarında kullanılabilir "Küme Geliştirme Araçları" hazırlanarak hem mevcut projede hem de ileride yapılacak çalışmalarda bir referans ve kolaylaştırıcı yöntem olarak kullanılması sağlanacaktır.

Geçmişte yapılan çalışmaların ışığında, kümelerin, bölge içi ve bölgeler-arası işbirliği ve bilgi ağlarının gelişmesi için önemli unsurlar olması beklenmektedir. Öncelikle, yerel aktörlerin rolleri, sorumlulukları ve konumları ile detaylı bir ihtiyaç değerlendirmesi yapılacaktır. Bu değerlendirme sonucu, küme analizi, kümeyi hareketlendirme, küme yönetimi, küme destekleri, izleme ve değerlendirme için araçlar geliştirilecektir ve bu araçlar yerel aktörlerin belli yetenek ve kapasiteler ile donatılmalarının yanı sıra kümelenme ile ilgili politika ve programlara ilişkin güncel bilgileri de sağlamaya yönelik olacaktır.

4. KOBİ'lerin, Kümelerin, Destek Kurumları'nın ihtiyaç duyduğu bilgileri toplama, bunları ihtiyaca yönelik olarak kolay kullanılabilir şekilde ayırma, sunma ve sürekli güncellemeye yönelik olarak Bilgi Yönetim Sistemi kurulacaktır.

Aynı zamanda kurulacak olan Ulusal Kıyaslama Sistemi ile Türkiye'deki kümelerin performansını izleme, yerel kümelerin rekabetçiliğini hızlandırma ve kümelerin uluslararası kümeler ile kıyaslanabilmesi amaçlanmaktadır. Bu sistemin EB, BSTB, KOSGEB ve TUBİTAK gibi kurumların geliştirdiği veya geliştirmek üzere olduğu destek programlarının akışını kolaylaştırması beklenmektedir.

5. Proje illerinde kurulacak olan Kümelenme Bilgi Merkezleri (Cluster Info Spots) ile; küme geliştirme çalışmalarının kurumsal bir yapı içerisinde, bilgi ve beceriye sahip ve sahip olduğu deneyimi paylaşarak zenginleştiren ve hem proje illerinde hem de bölgede gelecekte bir çok sanayi ve ticaret kümelenmesinin öncölüğünü yapacak yeni ve dinamik bir yapının oluşturulması hedeflenmektedir. Bu Merkezler; katı ve statik bir yapıda değil; tam tersine yaratıcı insan kaynağının gelişmesini hedefleyen, kendini sürekli geliştiren, uluslararası kümelerle sıkı bir bağlantı içerisinde olan ve illerimizde vizyoner olarak çalışacak birimler olacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından eş finansmanla yrtlmektedir.

5. Proje Sonuçları ve Beklenen ıktılar

Kümelenme Bilgi Merkezleri'ne özgü:

- ✓ 5 pilot ilde, KOBİ'lere eğitim, bilgi erişimi, verimlilik ve rekabet güçlerini arttırma konusunda stratejik destek sağlayacak Kümelenme Bilgi Merkezleri'nin kurulması, faaliyete geçmesi ve sürdürülebilirlik planlarının hazırlanması

KOBİ'lere özgü:

- ✓ 400 KOBİ'nin proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerden yararlanması
- ✓ 200 KOBİ'nin oluşturulacak iş kümelerine dahil olması
- ✓ İş kümelerinde yer alan KOBİ'lerin, verimlilik ve benzer ölçümlerde (retim, karlılık, ihracat hacmi, vb.) genel olarak %20 artış sağlaması
- ✓ KOBİ'lerin ve Destek Kurumları'nın internet üzerinden ulaşılabilecekleri Bilgi Yönetim Sistemi (Knowledge Management System) ile değişik sektör ve alanlarda bilgi edinme ve paylaşmasının kolaylaştırılması; bu Őekilde zellikle KOBİ'lerin uluslararası pazarlara aılımina destek sağlanması

Kümelere özgü:

- ✓ 5 pilot ilde en az 12 iş kümesinin çalışmaya başlaması ve sürdürülmesi
- ✓ Belirlenecek 5 ncelikli küme için 5 pilot eylemin başlatılması ve geliştirilmesi (bunların bölgede "Kümelenme" alanında yapılacak diğer eylemlere örnek teşkil etmesi)
- ✓ 5 öncelikli kümede, verimlilikte ve benzer ölçümlerde genel olarak %20 artış sağlanması
- ✓ İş Kümeleri'ne, T.C. Ekonomi Bakanlığı ve diğer ilgili kurumların hibe programlarından faydalanmaları için teknik destek sağlanması
- ✓ En az 20 iş kümesinin Ulusal Kıyaslama Sistemi'ne (National Benchmarking System) katılması ile kümelerin gelişimlerinin ve değişimlerinin değerlendirilmesi

Sistemlere zg:

- ✓ Bilgi Yönetimi Sistemi (Knowledge Management System), küme araçlarının kullanımı, Ulusal Küme Kıyaslama Sistemi (National Benchmarking System) konularda eğitimler verilerek sistemlerin ve araçların etkin kullanımının sağlanması

